

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 274/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. mája 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť T. H., zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Kalinovou, Cukrová 14, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7 P 41/2013-42 z 11. júna 2013 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 6 CoP 70/2013-52 zo 14. augusta 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. októbra 2013 doručená sťažnosť T. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného

života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu rodičovstva podľa čl. 41 ods. 1 ústavy a na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 P 41/2013-42 z 11. júna 2013 a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 CoP 70/2013-52 z 23. augusta 2013.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza, že

«... je otcom maloletých detí T. H., nar... v... a J. H., nar... v..., obaja štátni občania Nórskeho kráľovstva a občania Slovenskej republiky (ďalej len deti H.). Rodičia maloletých detí uzavreli manželstvo dňa 5. 2. 2000 v Nórsku. Manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené rozhodnutím Krajského úradu v Nordlande, Nórske kráľovstvo, o povolení rozvodu dňa 1. 2. 2007.

Dňa 8. 7. 2005 matka detí neoprávnene a bez vedomia otca odviezla maloletého T. a J. na územie Slovenska. Konanie vo veci nariadenia návratu maloletých detí do Nórskeho kráľovstva podľa ustanovení Dohovoru č. 119/2001 Z. z. o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí vedenom na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši bolo právoplatne ukončené tak, že súd návrat maloletých detí nenariadil. Uznesenie Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši zo dňa 21. 11. 2011, č. k. 6 P/18/2011 nadobudlo právoplatnosť dňa 31. 12. 2012.

Keďže podľa právoplatného a dňom 23. 5. 2006 vykonateľného rozhodnutia nórskeho súdu otec nadobudol právo každodennej starostlivosti o maloleté deti, otec podal na tunajšom súde návrh na uznanie tohto cudzieho rozhodnutia. Toto konanie bolo ukončené tak, že Okresný súd v Liptovskom Mikuláši uznesením zo dňa 6. 7. 2012, č. k. 3 P/266/2007, rozsudok nórskeho súdu neuznal. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 27. 12. 2012.

Vzhľadom k tomu, že súd návrat maloletých detí do Nórskeho kráľovstva nenariadil a rozsudok nórskeho súdu o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca neuznal,

v súčasnosti nie je upravený styk otca so svojimi maloletými deťmi. Maloleté deti bývajú pravdepodobne u svojej matky v L.

Návrhom zo dňa 31. 5. 2013, doručenom súdu dňa 10. 6. 2013 sťažovateľ podal na Okresnom súde Liptovský Mikuláš návrh na úpravu styku otca s maloletými deťmi a návrh na nariadenie predbežného opatrenia o úpravu styku. Ešte v ten istý deň súd ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš za kolízneho opatrovníka.

Dňa 11. 6. 2013, teda na druhý deň po doručení návrhu, súd rozhodol o predbežnom opatrení tak, že ho zamietol.

Proti uzneseniu súdu podal sťažovateľ odvolanie dňa 4. 7. 2013...

Odvolací súd uznesením zo dňa 14. 8. 2013, č. k. 6 Co/70/2013 uznesenie prvostupňového súdu potvrdil, pričom v odôvodnení len inými slovami zopakoval to, čo uviedol prvostupňový súd.

... prvostupňový súd v odôvodnení uznesenia konštatoval, že odlúčenie nesignalizuje potrebu predbežnej úpravy, ale adekvátnej prípravy na styk, mal tak rozhodnúť aj bez návrhu. V tejto súvislosti sťažovateľ považuje konania o starostlivosti o maloletých, ktoré súd môže začať aj bez návrhu, za čisto formálne, keďže súdy takéto konania bez návrhu nezačínajú, a to ani vtedy, keď majú dostatočné informácie o priebehu predchádzajúcich konaní a o správaní sa matky, ktorá od roku 2006 neumožňuje otcovi styk s maloletými deťmi.

Prvostupňový súd v odôvodnení uviedol tiež, že „nariadenie predbežného opatrenia by predstavovalo hrozbu nebezpečenstva duševnej ujmy v prípade maloletých, čo je v rozpore so záujmom detí“. Súd nedefinoval, v čom by takáto hrozba mala spočívať, či stretnutie otca so svojimi deťmi je hrozbou. Súdy by sa mali predovšetkým zamyslieť nad tým, či bránenie styku otca s deťmi nie je väčšou hrozbou, na ktorej sa teraz podieľajú aj súdy. Štát tak podporuje vznik syndrómu zavrhnutého rodiča, pričom by štát mal urobiť všetko preto, aby k vzniku tohto syndrómu nedochádzalo. Stretnutie detí so svojim otcom nemôže spôsobiť žiadnu duševnú ujmu ani vtedy, keď sa so svojim otcom dlho nevideli. Pokiaľ dôjde v nejakej rodine k dlhšiemu odlúčeniu jedného rodiča od maloletých detí, napríklad dlhodobým pobytom rodiča v zahraničí z pracovných dôvodov alebo aj pobytom rodiča vo väzení, nie je daný dôvod, aby sa s ním deti nemohli stretnúť ihneď. Styk rodiča s deťmi nespôsobuje zo zásady duševnú ujmu deťom...

Sťažovateľ poukazuje na to, že konanie o návrat maloletých detí do krajiny pôvodu trvalo 7 rokov, a to od decembra 2005 do decembra 2012, pričom bol dvakrát právoplatne nariadený návrat maloletých detí do krajiny pôvodu a dvakrát sa začalo konanie o súdny výkon rozhodnutia, ktoré však bolo zmarené matkou buď tým, že sa s deťmi skrývala alebo rôznymi podaniami oddaľovala výkon rozhodnutia. Matka neumožňovala sťažovateľovi počas celého konania o návrat maloletých detí do krajiny pôvodu akýkoľvek styk s deťmi. Matka naďalej neumožňuje sťažovateľovi akýkoľvek kontakt s deťmi. Sťažovateľ preto z obavy, že sa ďalšie roky nebude môcť s deťmi stykať, podal návrh na úpravu styku. Obidvom súdom bola táto skutočnosť známa z pripojených spisov 6 P/18/2011 a 3 P/266/2007.

Nenariadenie predbežného opatrenia o úpravu styku znamená „zakonzervovanie“ súčasného stavu, kedy sťažovateľ nemá absolútne žiadnu možnosť stykať sa s deťmi a plynutím času sa odcudzenie rodiča s deťmi prehĺbuje.».

V súčasnosti nie je upravený styk sťažovateľa s maloletými deťmi.

Sťažovateľ namieta, že súdy porušili jeho základné právo na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie tým, že neprijali opatrenia, ktoré by mu umožnili styk s maloletými deťmi. Podľa sťažovateľa mali okresný súd a krajský súd rozhodnúť z úradnej moci a upraviť pomery tak, aby zabezpečili jeho styk s maloletými deťmi. V sťažnosti uvádza: *„Prvostupňový a odvolací súd si zjednodušili svoju úlohu v konaní o starostlivosti o maloleté deti a inštitút konania, ktoré môže začať aj bez návrhu, berú len formálne. V tomto konaní súdy nevyvinuli žiadnu iniciatívu, aby našli riešenie na umožnenie styku sťažovateľa s maloletými deťmi.“*

K namietanému porušeniu základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, základného práva na ochranu rodičovstva a na starostlivosť o deti a ich výchovu, ako aj práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života sťažovateľ uvádza:

„Nariadením predbežného opatrenia mohol okresný súd eliminovať dopad odlúčenia maloletých detí od svojho otca. Súdy sú povinné dbať a z úradnej povinnosti zabezpečiť,

aby odlúčený rodič nestratil so svojimi deťmi kontakt... Súdny neprijali žiadne opatrenia asistenčnej alebo mediačnej povahy alebo opatrenia v podobe výchovného dohľadu, aby sťažovateľovi umožnili vzťahy s jeho deťmi obnoviť... Na základe týchto skutočností je sťažovateľ toho názoru, že právo na rešpektovanie rodinného života sťažovateľa nebolo chránené účinným spôsobom, ako to vyžaduje Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 11. 6. 2013, č. k. 7 P/41/2013-42, a uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 14. 8. 2013, č. k. 6 CoP/70/2013-52, porušené bolo.

2. Právo sťažovateľa na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života podľa článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na ochranu rodičovstva podľa čl. 41 ods. 1 Ústavy SR a právo na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy SR uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 11. 6. 2013, č. k. 7 P/41/2013-42, a uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 14. 8. 2013, č. k. 6 CoP/70-2013-52, porušené bolo.

3. Uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 14. 8. 2013, č. k. 6 CoP/70/2013-52 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 8.000, €.

5. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 275,94 € na účet advokátky...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 7 P 41/2013-42 z 11. júna 2013

Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Sťažovateľ mal k dispozícii na ochranu svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorý je súdom prvého stupňa, riadny opravný prostriedok, ktorý aj využil. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa bol v odvolacom konaní krajský súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu, a preto sťažnosť z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 6 CoP 70/2013-52 zo 14. augusta 2013

Podstatou namietaného porušenia základných práv sťažovateľa podľa ústavy a práv podľa dohovoru v tejto časti sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s rozhodnutím krajského súdu. Podľa sťažovateľa boli splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia

dočasne upravujúceho jeho styk s maloletými synmi, pretože v návrhu osvedčil nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Z hľadiska predmetu napadnutého konania a rozhodnutia ústavný súd poukazuje aj na svoju judikatúru, podľa ktorej posudzovanie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv predbežným opatrením, zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú predbežné opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd meritórne posudzuje rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do týchto rozhodnutí iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (IV. ÚS 136/2014). Ústavný súd v zásade posudzuje, či napadnuté rozhodnutie nie je arbitrárne a zjavne neodôvodnené. Zohľadňuje pritom, že všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery

účastníkov konania, pričom je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje.

Sťažovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia súčasne s podaním návrhu na úpravu jeho styku s maloletými deťmi. Potrebu dočasnej úpravy pomerov rodičov k maloletým deťom odôvodnil tým, že matka mu dlhodobo neumožňuje žiadny styk s jeho deťmi a plynutím času hrozí bezprostredné nebezpečenstvo úplného odcudzenia detí voči otcovi. Žiadal, aby okresný súd predbežným nariadením rozhodol, že je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi:

- počas letných prázdnin v roku 2013 od 9.00 h 1. augusta do 19.00 h 31. augusta;
- počas vianočných prázdnin v roku 2013 od 9.00 h 20. decembra do 19.00 h 27. decembra;
- počas jarných školských prázdnin v roku 2014 od 9.00 h v sobotu pred prázdninovým týždňom do 19.00 h v nedeľu prázdninového týždňa a
- počas Veľkej noci v roku 2014 od 9.00 h vo štvrtok do 19.00 h v utorok nasledujúceho týždňa.

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu postupoval v súlade s požiadavkou komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09), a preto prihliadal aj na obsah uznesenia súdu prvého stupňa, ktoré krajský súd potvrdil napadnutým uznesením.

Okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia tým, že nebol naplnený primárny predpoklad predbežnej úpravy pomerov sťažovateľa ako otca a maloletých detí, pretože z návrhu sťažovateľa nevyplývali žiadne skutočnosti osvedčujúce nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, pre ktorú by bolo potrebné upraviť styk otca s maloletými deťmi predbežným opatrením. Okresný súd uviedol, že účelom predbežného opatrenia nie je umožniť zachovanie vzťahu detí k obidvom rodičom, pretože predbežné opatrenie neslúži na nadväzovanie kontaktov

v prípade dlhodobého odlúčenia rodiča a dieťaťa, odlúčenie nesignalizuje potrebu predbežnej úpravy, ale adekvátnej prípravy na styk, s čím súvisí nutnosť optimálnej úpravy styku v najlepšom záujme maloletých detí ako hlavného kritéria pre rozhodnutie. Okresný súd ďalej uviedol, že až po vykonaní dokazovania vrátane výsluchov maloletých detí a znaleckého dokazovania bude možné posúdiť úpravu styku v najlepšom záujme maloletých detí. Okresný súd dospel k záveru, že vzhľadom na faktický stav odcudzenia otca a maloletých detí by nariadenie predbežného opatrenia predstavovalo hrozbu nebezpečenstva duševnej ujmy maloletých detí. Konštatoval, že nebolo osvedčené, že ochrana zdravia maloletých vyžaduje zásah do aktuálneho stavu vzhľadom na zmeny v osobnostnom vývine detí. Okresný súd v závere uviedol, že cieľom predbežnej úpravy pomerov je eliminovať negatívne následky na psychickom vývoji detí a v danom prípade by ich predbežná úprava mohla vyvolať.

Krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že okresný súd zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe ktorých dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, okrem aplikácie § 76 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), pretože ide o návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. f) OSP.

Krajský súd dospel k rovnakým záverom ako okresný súd, keď konštatoval, že došlo k odcudzeniu otca a maloletých detí v dôsledku ich niekoľkoročného ovplyvňovania matkou a vzhľadom na tento stav by nariadenie predbežného opatrenia o úprave styku sťažovateľa s maloletými deťmi predstavovalo hrozbu nebezpečenstva duševnej ujmy maloletých detí, čo je v rozpore s ich právom chránenými záujmami. Krajský súd nevyklúčil možnosť nariadenia predbežného opatrenia v určitom štádiu konania. Poukázal pritom na potrebu vykonať dokazovanie výsluchom maloletých detí a znalecké dokazovanie. Krajský súd zdôraznil, že matka nemôže brániť otcovi v styku s deťmi, ale musí vytvárať podmienky na ich postupné zblíženie. Vzhľadom na daný stav však dospel k záveru, že aktuálne je potrebné, aby maloleté deti mali vytvorené prostredie, ktoré im zabezpečuje istotu

a bezpečie bez traumatizujúcich zážitkov spôsobených predčasne vydaným predbežným opatrením.

Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že nie je jeho úlohou nahrádzať činnosť všeobecných súdov pri zisťovaní skutkového stavu, jeho hodnotení a právnom posúdení. V tejto veci nie je spor o tom, či krajský súd vychádzal pri rozhodovaní zo správnych skutkových zistení. Krajský súd na základe sťažovateľom uvádzaných skutočností v návrhu na vydanie predbežného opatrenia, v návrhu vo veci samej (o úpravu styku) a výsledkov dokazovania v predchádzajúcich súvisiacich konaniach (konanie o návrat maloletých detí a o uznanie rozhodnutia nórskeho súdu) konštatoval, že bolo preukázané, že sťažovateľ nemá možnosť stretávať sa so svojimi maloletými deťmi, tento stav je dlhodobý, stretávanie neumožňuje matka a v dôsledku toho maloleté deti nemajú pozitívne citové väzby k sťažovateľovi, nezačleňujú ho do svojho života a odmietajú kontakt s ním. Sťažovateľ namieta, že krajský súd nesprávne právne posúdil skutkový stav a podľa jeho názoru krajský súd zamietnutím návrhu na dočasnú úpravu styku s maloletými deťmi v podstate rezignoval na možnosť zmeny faktického stavu, ktorý si v záujme ochrany jeho práv, naopak, vyžadoval zásah súdu z úradnej moci.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd komplexne posúdil daný skutkový stav podľa noriem Občianskeho súdneho poriadku regulujúcich podmienky dočasnej úpravy pomerov vo veci starostlivosti o maloletých, majúc na zreteli nielen zákonnú úpravu rodinnoprávných vzťahov, ale aj záruky poskytované prostredníctvom medzinárodných zmlúv v oblasti ľudských práv (Dohovor o právach dieťaťa a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Krajský súd akcentoval možnosť zmeny rozhodnutia, resp. nariadenia predbežného opatrenia v priebehu konania v závislosti od priebežných výsledkov dokazovania, ktoré sú nevyhnuté pre voľbu najvhodnejšej úpravy styku zohľadňujúcej špecifické okolnosti úpravy styku sťažovateľa s maloletými deťmi v dôsledku vzdialenosti, možnosti vzájomnej komunikácie a výsledku negatívneho ovplyvňovania maloletých detí zo strany matky. Krajský súd tak svoje rozhodnutie odôvodnil logickými úvahami, ktoré svojou podstatou nesmerujú k vylúčeniu sťažovateľa

zo života jeho detí, ako to vníma sťažovateľ, ale k vydaniu rozhodnutia, ktorého účinky budú v záujme obnovy ich vzájomných väzieb.

Ústavný súd dospel k záveru, že dôvody, na ktorých je založené napadnuté uznesenie krajského súdu, nie sú v rozpore s požiadavkami vyplývajúcimi z úpravy predbežného opatrenia podľa § 102 OSP (v spojení s § 74 a nasl. OSP). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že relevantným faktorom pri hodnotení podmienok dočasnej úpravy pomerov je tiež dĺžka konania o úpravu styku, na čo poukazuje aj sťažovateľ. Napadnuté uznesenie kladie dôraz na preventívnu ochranu záujmu maloletých detí na ich zdravom vývoji na úkor ochrany výkonu rodičovských práv sťažovateľa, čo, vychádzajúc z konkrétneho skutkového stavu v danom štádiu konania, možno akceptovať. Predlžovanie konania, a teda oddiaľovanie úpravy styku sťažovateľa a jeho maloletých detí bez prijatia opatrení smerujúcich k príprave podmienok na obnovu ich vzájomných kontaktov (na ktoré poukazuje krajský súd) v priebehu tohto konania by však v budúcnosti mohlo spochybniť deklarovaný dôraz na ochranu záujmu maloletých detí. Vzhľadom na súčasné podanie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a návrhu vo veci samej a pri zohľadnení krátkej doby, ktorá uplynula do vydania právoplatného rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nebol pri posúdení napadnutého rozhodnutia uvedený argument relevantný.

Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že právny záver krajského súdu nie je arbitrárny, krajský súd ho primeraným spôsobom odôvodnil, nie je preto zjavne neodôvodnený a je tak ústavne udržateľný. Odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu poskytuje dostatočný podklad pre jeho potvrdzujúci výrok.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2014